

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Adolf Ribnikar, drž. poslanec.

Dr. Korošec za zopetno rekvizicijo kmetijskih pridelkov.

Pritečeni teden je govoril v Narodnem predstavništvu ministrski podpredsednik dr. Korošec o prehrani ter tekom svojega govora naznanil poslancem, da stoji on in njegovo ministrstvo na stališču, da **treba v jeseni zopet uvesti po kmetih rekvizicijo za razna živila**. Povedal je, da bo spravi to svoje mnenje pred ministrski svet, kjer ga bo zastopal z vso odločnostjo.

Nam ni znano, kakšen vtisk bo napravila izjava dr. Korošca na Slovensko ljudsko stranko in na njen privesek »Kmečko zvezo«, ki oznanja ob vsaki priliki našemu kmetškemu prebivalstvu, da hoče delati za njegov blagor. Zelo verjetno je, da bodo tiste množice kmetov, ki stoje danes za farovski gospodo, njej tudi še naprej brez-pogojno prisegale zvestobo, kjer je več kakor verjetno, da ne bodo nikdar zvedele, kaj je govoril v beogradskem parlamentu načelnik SLS z ministrskega sedeža. Za Jugoslovansko demokratsko stranko pa ni vseeno, kako stališče zastopa v prehranjevalni politiki minister Korošec in že naprej moramo povedati, da se bodo morali naši poslanci v Demokratskem klubu z vso odločnostjo upreti proti njegovim nakanam.

Ni nobenega dvoma, da so bile medvojne rekvizicije, ki jih je izvrševala avstrijska vlada pri kmetih, ena največjih krivic, kar jih je mogla

prizadati stara Avstrija kmetškemu prebivalstvu. Nasilna rekvizicija kmetijskih pridelkov, zlasti, ako se zanje določa še uradno določeno ceno, ne pomeni drugega, kot odpravo zasebne lastnine. Rekvizicija je tembolj krivična, ako jemlje pridelke brezobzirno vsakomur ne glede na to, ali je pridelal posestnik le toliko, kolikor bi potreboval zase in za svoje gospodarstvo ali pa toliko, da bi pridelal, ki ga zase več ne potrebuje, naprej prodajal in ž njim špekuliral. V stari Avstriji je bilo to državno poseganje v lastninske pravice kmetov toliko bolj nepošteno, ker se je izvajala rekvizicija istočasno tudi v tovarnah, ki izdelujejo za ljudstvo neobhodne potrebščine in se je izvajala napram veleposestnikom in plemenitašem le deloma, površno in z vso obzirnostjo. Prezreti končno ne smemo, kako so gospodarile razne gospodarske centrale, ki so jemale kmetu žito in živino in pozabiti ne smemo da so se v teh podjetjih zbirali na stroške **kmeta in konsumenta** več milijonski fondi zato, da so ž njimi uganjali vsakojake špekulacije politične korupcije. O vseh teh stvareh bo še časa dovolj podrobno razpravljati v bodoče. Za danes naj zadostuje le trditev, da je naša nova država kmetškemu prebivalstvu s tem, da je ministrski svet v Beogradu odpravil vsako rekvizicijo kmetijskih pridelkov, le popravila krivico, zadjano mu od stare Avstrije.

Ta ukrep v Jugoslaviji pa ni bil le čin pravičnosti, marveč tudi dokaz pametnega umevanja ljudskih potreb v naši državi. Ako hočemo Jugoslavijo spraviti naglo in brez največjih težav

na noge, je neobhodno potrebno, da podpremo z vsemi sredstvi kmetijsko pridelovanje in ga zopet spravimo v normalen tir. Kmetu moramo brez-pogojno vrniti veselje do obdelovanja zemlje, ako hočemo, da bo ustvarjal tako, kakor pred vojno. Zato ni nobenega dvoma, da bi bila najbolj nesrečna tista politika, ki bi pritiskala z rekvizicijo k tlem kmetijsko produkcijo in tako uničevala oni steber v državi, ki bo vsaj za prihodnjih deset let, če že ne vedno, v Jugoslaviji nosilec vse državne sile in moči.

Ko se je odpravila v Jugoslaviji rekvizicija, se je proti njej dvignil zlasti od strani socialnih demokratov velik odpor, to pa po nepotrebnem. Napaka ni bila v tem, da se je kmetu prepustilo, da je zopet sam in edino le on gospodar svoje zemlje in svojih pridelkov, marveč v tem, da se je istočasno razglasila taka svobodna trgovina, da je lahko v njej vsakdo kupčeval in barantal. Posledica je bila, da so se lotili kmetijskih pridelkov v prvi vrsti takozvani verižniki, ki so povzročili mestnemu prebivalstvu vsled navijanja cen ogromne škode. **Obička pa od te svobodne trgovine ni imel kmet, marveč le vojni oderuhi in špekulanti!**

Ker je temu tako, bi moral prehranjevalni minister dr. Korošec prehranjevalno politiko urediti tako, da bi čimprej zatrl od vojne preostalo oderuštvo, verižništvo in tihotapstvo z živili in živino. Ako tu ne bo našel prave poti, mu tudi rekvizicija kmetijskih pridelkov, katero obeta kmetom, ne bo prav nič koristila.

Prijatelju junaku Malgaju!

Nepozabljen junak! Bil si zvest svojim besedam do smrti! Rekel si mi večkrat: »Če Švabi napadejo, se ne umaknem in živ ne grem iz Koroške.« Žal, da so se Tvoje besede uresničile... Slovenske Koroške ni več in tudi Tebe dragi Franjo ni več. Ljubil si svoje slovensko ljudstvo, svojo domovino Jugoslavijo in posebno pa našo, od Avstrije in Nemcev zatirano koroško slovensko ljudstvo.

Bilo je lansko leto meseca junija, ko so me guštanski Nemci in nemškutarji po večkratnih občinskih sejah ter drugih sestankih z okrajnim glavarjem baronom Bencom in celovskiimi deželnimi odborniki ponovno denuncirali pri raznih oblastvih in na vojnem ministrstvu na Dunaju in končno meseca julija dosegli, da se je moja oprostitve razveljavila in dobil sem pozivnico, da moram v 24 urah k vojakom. (Ko je prišla občina Guštanj v slovenske roke, se je našlo vse te spise denuncijansta).

Ko sem došel v Celje k vojakom, našel sem tam prijatelja rojaka St. Jurčana poročnika Malgaja, ki se je živo zanimal za koroške razmere. Ko sem mu razlagal krivice, ki jih prenašamo koroški Slovenci, mi je rekel: »Koroški Slovenci ne bode več dolgo trpeli, kajti Avstrija gre svojemu gnilemu poginu nasproti in

Jugoslavija bo rešila koroške Slovence izpod nemških krempljev.« Ko pridem čez par dni k prijatelju Malgaju v Celje, imel je že knjigo »Gospodstvo polje« — in več drugih knjig ter študiral Koroško. Meseca avgusta, ko sem bil na dopustu, prišel me je Malgaj obiskat na Koroško, kjer je opazoval razmere, govoril z delavci in kmeti ter mi pri odhodu rekel: »Slovensko koroško ljudstvo je dobro in pošteno, le ta prokleti nemški sistem in švabsko uradništvo ga je tako omamilo, da večina nima narodnega ponosa. To bode ozdravil le veliki preobrat, ki se nam sedaj približuje.«

Pozneje me je ob vsakem svidenju izpraševal za Koroško in meseca oktobra, ko sem bil pri superarbitraciji v Gradcu, ga najdem tam, ker je imel dopust in tam študiral. Govorila sva in se veselila, da se nam z hitrimi koraki približuje svoboda. Ko sem izrazil bojaznen, da na Koroškem za preobrat ni dosti pripravljeno ter da nimamo zadosti zavedenih ljudi, ki bi organizirali vse potrebno v tako važnem času, in da se bojim, da bomo koroški Slovenci še nadalje ječali pod nemško in nemškutarsko krivico, mi je Franjo odgovoril: »Prijatelj! Ne boj se, povem Ti, da sem se odločil, da pridem tudi jaz ob preobratu reševati koroške Slovence.« Podal mi je roko, ki sem mu jo hvaležno stisnil.

Prišli so prvi novemberski dnevi. Jaz sem

imel dopust. In organizirali smo Narodni svet in narodno stražo za mežiško dolino. Organizirali smo 10 najboljatejših občin v industrijski mežiški dolini. Nastala je splošna anarhija. Razni sumljivi elementi so začeli ropati. Nemške občine ter nemško orožništvo je začelo klicati na pomoč nemško vojaštvo — »Volkswehr« iz Celovca. Jaz sem vedel, da se ne gre samo za udušitev anarhije, ki je momentana, ampak da se gre za Jugoslavijo ali Nemško Avstrijo.

Klicali smo tudi mi Slovenci na vse strani za pomoč jugoslovansko vojaštvo. Vedel sem, kdo bo prej prišel, ta bo ostal gospodar. Preti je nevarnost, da Nemci zas deajo celo Koroško in da se v mirovni konferenci morebitno o Koroški sploh ne bi razpravljalo v našo korist. Pozneje so se opazile težave, ki so jih imeli jugoslovanski delegati na mirovni konferenci v Parizu radi Koroške in radi Prekmurja, ki se nista zadostno zasedla. Kako bi bilo, ako bi se Koroške sploh ne bilo nič zasedlo?

V zadnjem »Slovenskem gospodarju« piše eden gospodov delegatov iz Pariza, da je odličen Amerikanec rekel, da so jugoslovanske čete menda spale, ko je bilo treba celo slovensko Koroško zasesti.

Da pa se je bilo zasedlo vsaj nekaj Koroške, je zasluga junaka Malgaja. Ko je bil pred pol letom tužni Korotan v nevarnosti, je

Odkrito povedano, mi se čudimo dr. Korošču, kako sploh more priti sedaj, ko stojimo tik pred sklepom miru, sedaj, ko je v Jugoslaviji rekvizicija živl že toliko mesecev odpravljena, zopet na nesrečno misel rekvizicije, ki jo je pri nas uvajala še stara Avstrija le v največji sili in takrat, ko je najgrši absolutizem onemogočal proti njej vsak odpor. Tudi naš prehranjevalni minister bi moral živeti z napredkom časa in uvideti bi moral, da sredstva, ki so se že med vojno v stari Avstriji izkazala kot nezadostna, krivična in nepoštena ne morejo več priti do veljave v svobodni Jugoslaviji, ker ne gre več toliko za »vzdržanje«, kakor za uveljavitev srečnejše in lepše bodočnosti mlade države. Novi čas zahtevajo novih potih, novih odredb in uredb, ki pa morajo vse biti utemeljene v gospodarskem položaju naših državljanov.

Uverjen sem, da bo ostalo dr. Korošče v o naznanilo o zopetni rekviziciji poljedelskih produktov le v zapisniku državnega zbora, in da v narodnem predstavništvu ne bo našel zaslombe, ki bi mu omogočala uresničiti ta svoj namen. Ne da bi bil zato pooblaščen, mu že v naprej lahko izjavljam, da bi vsak njegov resnejši poskus zopet uvesti rekvizicijo na kmetih naletel v naši demokratski zajednici na najbrezobzirnejši odpor.

Državna slavnost.

Ta naziv se razširja po mestu za name-ravano nedeljsko slavlje, in se s tem utemeljuje namera, da se povabi k aktivnemu sodelovanju tudi Nemce. O slavnosti sploh so mnenja deljena, in nekateri zastopajo stališče, da za veselico ni povoda v trenutku, ko se nam odreže v Primorju in na Koroškem žive dele narodnega telesa. Vendar mi smo drugega mnenja. Mariborski Slovenci imajo gotovo pravico in dovolj povoda, da se radujejo nad dejstvom, da je njih rodno mesto končno in oficijelno združeno z našo jugoslovansko domovino. Pravimo: Slovenci. Slavje je torej eminentno narodno. Zakaj pa je treba k temu klicati Nemce? Jasno je, da zanje ni veselja, da se ne bodo z nami vred

bil junak Malgaj edini, ki je slišal oziroma se odzval obupnemu klicu koroških Slovencev.

Pred očmi imam večer 6. novembra 1918, ko se je pripeljal nadporočnik Malgaj z 40 možmi in 5 strojnimi puškami ter poročniki Ludovikom, Kurbusom, Mikišem in Kavčičem. Srce mi je utripalo veselja, ko je pripeljal ob polnoči kratek poseben vlak iz Spodnjega Dravograda v Guštanj (prva postaja na Koroškem) jugoslovanske vojake in sem zagledal krepko postavo nadporočnika Malgaja in vrle njegove vojake, junake.

Ko mi poda roko, mi reče: »Prijatelj! Slovenska Koroška mora pripadati Jugoslaviji in jaz ne grem prej iz Koroške, da rešimo Slovensko Koroško, za katero darujem tudi življenje...«

Začelo se je težko delo. Prve tedne noč in dan napornega dela brez odmora. Domači nemiri med nemškutarskimi prebivalci, nemškim delavstvom in uradništvom. Občine, žandarmerije, pošte, železnice, vse oblasti nam nenaklonjene. Nemškutarske aprovizacije pomanjkljive. Po cestah in železnici so se valile nemške in madžarske vojaške čete oborožene in nasilne. Med tem je nemški Volkswehr iz Celovca že zasedel kraje Mežica, Črna in ostalo Koroško.

Z 40 možmi se je takrat od strani narodne vojske pod poveljstvom nadporočnika Malgaja zasedla bogata mežiška dolina in nemški Volkswehr je ponižno odšel. Napravil se je red, postavilo se je povsod na ob-

veselili, ampak da se bodo pač — v kolikor se bodo — udeležili s stisnjenimi zobmi. Zakaj prirejati slavnosti, kakor so bile stare avstrijske patriotske proslave, katerih smo se — prisiljeni — udeleževali tudi mi, ne z navdušenjem, ampak s sovraštvom v srcu? Ali imamo res ljudi, ki so željni sadističnega užitka, videti Nemce, ko s sklonjeno glavo gredo skozi kavdinsko igo? — Vprašanje ima pa še drugo stran. Govorimo in pišemo o »čiščenju«. V listih lahko dan na dan čitamo o kaki nemški tipkarici ali prodajalki, ki je izgovorila par nemških besed, in o zahtevah, naj taki pojavi izginejo. Na svoje narodno slavje pa kličemo in vabimo Nemce, želimo sodelovanje nemških dam v šotorih, kar bo imelo za naravno posledico nemško govorjenje. Mogoč je bil celo gorostasni predlog oficijelne osebe, da se naj nemškim damam, ako ne bi hotele (!!!) sodelovati s Slovenkami, dodeli poseben šotor. Nemkam se torej pripisuje več narodnega ponosa, kakor našemu ženstvu, ki bi seveda moralo brezpogojno sodelovati z Nemkami in z njimi — seveda — govoriti nemški.

In vse to iz veselja, da je Maribor jugoslovanski. Povrh se vrši slavje na Vidov dan. — Morali smo z našim mnenjem priti v javnost, ker se nam zdi kritizirano stališče napačno in škodljivo in ker želimo, da merodajni krogi zabranijo tak način slavljenja.

Političen pregled.

Ministrski svet o zunanje-političnem položaju. Beograd, 6. junija. Ministrski svet je večeraj opetovano raspravljal o zunanje-političnem položaju. Kakor izvemo, so prispela iz Pariza važna poročila, ki se tičejo bodoče italijansko-jugoslovanske meje. Italija je pripravljena na kompromis, po katerem bi odnehala nekaj od svojih papirnatih »londonskih pravic«, pod pogojem, da ji mi damo ogromen kos iz našega živega telesa. Položaj je izredno težak. Wilson odhaja v domovino in ni nobenega izgleda, da bi Amerika hotela biti do kraja na naši strani, zato nam prijateljsko svetuje, da sprejmemo načelo kompromisa, ako hočemo vsaj nekaj rešiti ter nas opozarja na

čine, orožništvo, pošte, šole, železnice itd., zanesljive naše slovenske moči, sumljive elemente iztrebiti, vzelo se je v roke aprovizacijo in ljudstvo je bilo preskrbljeno in zadovoljno.

Glas o Malgaju in jugoslovanski sreči je šel po ostali slovenski Koroški. Vsak dan so prihajali Slovenci iz vseh krajev Slovenske Koroške in prosili pomoči, da bi se še ostale slov. kraje zasedli. Deputacije so hodile v Ljubljano k vladi moledovat in nadlegovat, toda zdelo se nam je, da tam ni bilo pravega umevanja. Mi nismo našli prave opore pri vladi in tam menda niso nikdar prav resno premišljevali važnosti, da se zasede Koroško. Bili so razni izgovori, ki smo jih mi Korošci vedno smatrali res le za izgovor.

Če bi se bila stvar vzela resno v roke, bi se bila mogla in tudi morala izpeljati. Tudi nadporočnik Malgaj je večkrat pritiskal, naj dregamo mi od Narodnega sveta, da se slovenski del zasede in tako nadležni smo že bili Korošci pri vladi, da se nas je prav hladno sprejemalo.

Med tem so prišli v Ljubljano Srbi in ob tej priliki sem bil navzoč pri srbskem večeru v Unionu. Poslušal sem govornike in občudoval zlasti govor srbskega podpolkovnika. V nekaterih dneh mi pravi pri vladi eden gospod poverjenikov, ko sem že delj časa z njim govoril: »Pojdite le kmalo domov, ker je prišlo poročilo, da Nemci mar-

usodne posledice, če ostanemo nedostopni. S temi dejstvi morata danes naša pariška delegacija in vlada računati. Odločitev je silno težka. V ministrskem svetu se je te dni pretresala situacija na vse strani, upoštevale so se vse možnosti in razlogi in kakor izvemo, so se posvetovanja zaključila v popolnem sporazumu. Naša mirovna delegacija, ki je bila stavila kabinetu glede svojega nadaljnjega postopanja konkretne predloge, je dobila konkretna navodila. V smislu teh navodil ima delegacija pred definitivno odločitvijo vprašati vlado, katere sklep je za njo potem absolutno obvezen. Izgleda, da bo ministrski svet koncem prihodnjega tedna storil usodepolne sklepe. Toliko je danes že gotovo, da nas čakajo težki časi izkušnje in da bomo morali računati s staro resnico: »Sila gre nad pravico!«

Naša deputacija pri Wilsonu. Pariz, 5. junija. Danes ob pol 15. je Wilson sprejel v svoji palači na Place des Etats Unies slovensko deputacijo, in sicer gg. dr. Brejca, dr. Ehrlicha, Golouha, škofa Jegliča, dr. Novaka, Prepeluha, dr. Ravniharja, dr. Shvegla, dr. Trillerja, župnika Trunka. Deputacijo je predstavil dr. Shvegla, ki je tolmačil angleščino in slovenščino. Deputacijo je sprejel sam predsednik Wilson v svoji sprejemnici. Dr. Brejca je Wilsona nagovoril z »Ave Wilson, moriturus Sloveni te salutant«, in je naglašal, da izgleda, kakor da bi Slovence razkosali na 4 države, da bi nas skoraj dobra $\frac{1}{3}$ pripadla pod tuj jarem in da ga prosimo, naj se zavzame z našo popolno osvoboditvijo. Wilson je v svojem odgovoru omenil plebiscit na Koroškem, proti čemur so pa naši ugovarjali in navajali razloge, ki govorijo proti plebiscitu, ki bi v sedanjih razmerah še ne mogel povsodi pokazati pravega mišljenja prebivalstva. Govorilo se je tudi o tem, kako in v kakih mejah naj bi se tak eventualen plebiscit izvršil ter posebno o tem, da bi se tak plebiscit ne dal izvesti pod nemško upravo. G. Prepeluh je prosil Wilsona, naj bi se posebno onim našim majšinam ki utegnejo priti pod Italijo, dala garancija za kulturni razvoj in obstoj, da se naj Wilson zavzame da nam Lahii puste neokrnjeno vsaj ono od Wilsona samega predlagano ozemlje. Wilson je oboje obljubil. — Deputacijo ja jako prijazno sprejel. Razgovor je trajal $\frac{3}{4}$ ure. Tekom razgovora so se člani delegacije prepričali, da je Wilson izvrstno informiran o vseh podrobnostih. Wilson je omenil, da je naše težnje in želje z vso vnemo pri njem zastopal naš pariški poslanik gospod Vesnič. Končno se je zahvalil Wilsonu za njegovo naklonjenost ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, želeč mu sreče in blagoslova.

širajo proti Železni kapli. — To se mi je povedalo tako mirno, da nisem vedel, je li resnica, ali samo šala. Bil sem že na kolodvoru, kjer najdem prijatelja Schöffa in mu to »opazko« povem. Šla sva preko vlade k srbskemu poveljniku, podpolkovniku, mu stvar razložila in dal je nama s seboj 30 Srbov. Ta uspeh je bil za naju veliko veselje, kajti dobro smo se zavedali, da bodo koroški Nemškutariji imeli pred Srbi večji rešpekt, in da se bode zasedanje na Koroškem lahko nadaljevalo. Vozil sem se s Srbi skupaj od Maribora do Prevalj v živinskih vagonih in jim gredoč pojasnjeval razmere na Koroškem. Ko smo na Prevaljah izstopili, nas je sprejel Malgaj — ki je ljubil Srbe iz vse duše — z največjim veseljem.

Delali smo zopet nove načrte in v par tednih sta nadp. Malgaj in srbski podčastnik z 40 Slovinci in Srbi zasedli Pliberk. Nemško vojaštvo v Pliberku je videč odločnega Malgaja in hrabre Slovence ter Srbe, predalo Pliberk brez prelivanja krvi. Začelo se je čistiti po mestu Pliberku in okolici. Narodni svet za Pliberk in okolico pod vodstvom predsednika Doberškega in gerenta Gvajca je vrlo deloval in uradi so postajali vsak dan bolj jugoslovanski. Ljudstvo pa je bilo zadovoljno, da je bilo rešeno nemških krutežev in junak Malgaj je hotel naprej v Velikovec in na Gosposvetsko polje.

(Konec prih.)

Minister dr. Kramer v avdijenci pri regentu. Beograd, 5. junija. (Zakasnelo.) Pri današnji avdijenci ministra dr. Kramerja je podpisal regent obširno amnestijo za Slovenijo ter izrazil željo, da se mu čimprej predloži predlog za amnestijo za ostale osvobojene kraje, v kolikor še niso bili deležni te vladarske milosti. V daljšem razgovoru z ministrom dr. Kramerm je izrazil prestolonaslednik svoje veselje nad zopetno osvoboditvijo koroških bratov in svoje zadovoljstvo, da so se poleg junaških srbskih čet vrlo in sijajno držali naši slovenski fantje in hrvatski dečki.

Dnevne novice.

Hotel Meran še nosi vedno na izživalen način popolnoma nemško lice. Jedilni listi so pisani izključno v nemškem jeziku tisti po mizah in oni v oknu. Ravnotako se naznanja pivotoč samo Nemcem. Natakariji in portir ne razumejo besedice slovenski. In če vprašaš tistega malega paglavca, odkod je doma, se ti porogljivo odreže: „Aus Graz!“ Pričakujoč izletnike se je ustavila včeraj odlična slovenska družba v imenovanem hotelu. Ker natakareček ni razumel slovenski, so poklicali gospodje lastnika hotela Friedla. Opozorili so ga, da je napravil proti svoječasni obljubi iz hiše popolnoma nemško gostilno. A kaj jim odgovori ta nemškutarski Kočever? „Saj še ne vemo, ali bo Maribor jugoslovanski ali nemški. Neki nemški visoki častnik mi je rekel, da se stvar ni odločila in da je vse laž, kar poročajo listi.“ Tako torej! Ta lisjak čaka z ostalimi Nemci še vedno dneva, ko bi naj bil proglašen Maribor za nemško posest. Takrat bi se rad trkal na svoje Kočevske prsi in se hvalisal, češ da se je upal kot edini mariborski gostilničar postaviti slovenski oblasti po robu. V tistem trenutku pa, ko se bo tudi njegovim možganom zasvitalo in bo videl, da ostane Maribor jugoslovanski, bo na čudovito nagel način našel svoje jugoslovanstvo. Hinaysko bo obračal svoje oči in z globokim prepričanjem trdil, da je bil „v srcu“ vedno Slovenec, da pa je bil nemški teror presilen itd. Od pristojne oblasti pa zahtevamo odločno, da to dvoživko na primeren način pouči, da veljajo predpisi tudi za nemškutarje.

Tudi nemška gostilna. Peroča se nam, da se v gostini pri treh ribnikih noče postreči na slovensko zahtevo. Ali je tega kriv gostilničar ali samo kaka nemška natakarija? Prosimo poročila, če se zopet kaj podobnega pripeti, da potem pošteno obračunamo!

Nemške surovine. V nedeljo zvečer proti mraku vračala sta se dva Slovenci s sprehoda domu po Jožefovi cesti proti mestu. Malo pred gostino „Kreuzhof“ stala je gruča nemških surovin prišlih iz te gostilne in se norčevali iz slovenskega Maribora češ: „Maribor niks naš!“ itd. Ko eden Slovencev pripomni, da je Maribor v resnici naš, skočili so kakor surovine trije na njega, ga začeli suvati, in potepati in le svoji lastni moči se ima dotičnik zahvaliti, da ga niso ubili. Najbolj čudno je pri tem dejstvo, da ni na celi Jožefovi cesti bilo niti enega redarja. Ker je znano, da se ravno v Studencih nahajajo največje nemške surovine, bode pač treba za ta kraj odrediti posebne varnostne razmere. V slovenskem Mariboru se pač od nemških surovin ne bomo dali pretepati.

Delajmo slovenske napise. Več naših obrtnikov in trgovcev je že obesilo slovenske napise. Pri tem so pa nekateri napisi tako spakedrani, da jih ni razumeti. Napol slovenski napol hrvaški. Tudi postreščiki so dobili nove napise na čepicah in sicer so od zdaj naprej „izvoščiki“. Kolikor je nam znano, pomenja ta beseda voznika, nikdar pa ne postreščika. Mi bi svetovali, da se vsak napis, predno se izvrši, predloži magistratu, ki jih naj da v presojo posebni strokovno izobraženi komisiji. Slišimo, da hočejo nekateri nemški trgovci razobesiti napise v cirilici. Kakšni bodo še le ti napisi.

Pevcem! Prosim ponovno in zadnjikrat vse pevce, da se zanesljivo udeležijo pevske vaje, ki se vrši prihodnjo sredo, dne 11. junija t. l.;

kdor ne pride k tej vaji je izključen od vseh nadaljnjih pevskih vaj in seveda tudi od sodelovanja pri koncertu samem, ki se vrši dne 21. junija t. l. Dev

Protestni shod proti italijanskemu nasilju priredi danes ob 19. uri zvečer v Narodnem domu okrožni odbor JDS za Mariborsko okrožje.

Pod državno nadzorstvo sta prišla Fritz in Gustav Scherbaum v Mariboru. Za sekvestra je imenovan odvetnik dr. Franjo Kodermann.

Komisariat ministrstva saobračaja v Ljubljani, ki nadzoruje v imenu tega ministrstva vse privatne železnice, osobito južno, uraduje v prithču Kranjske hranilnice, Knafljeva ulica 9.

Skrčenje prometa z težkimi vozovi. Vsled vladajočega pomanjkanja tovarne živine mestnemu magistratu tudi v tem letu ne bo omogočeno škrojenje cest v mestnem okrožju ter se bo isto skrčilo le na notranje mesto. Da se preveliki zdravju škodljivi prah v glavnih prometnih ulicah zabrani, se posestniki težkih vozov, posebno pa one tovarnih avtomobilov pozivlja, izogibati se po možnosti Tegetthoffove ceste, Grajske in Gosposke ulice, kar se omogoči s tem, da se vozi po paralelnih cestah. Ta odredba se bode policijsko nadzorovala.

Mariborska podružnica SPD. Minoli petek se je vršil ustanovni občni zbor mariborske podružnice SPD. Zbralo se je lepo število dam in gospodov v Narodnem domu, ki so si izvolili sledeči odbor: predsednik dr. Brenc, tajnik Ferdo Leskovar, blagajničarka gđ. Budinek, odbornika dr. Valjavec in prof. Brolih, namestnika gg. pl. Premerstein in Žebot, pregledovalca računov gg. Pišek in Roglič. Podružnica je priredila na binkoštni ponedeljek prvi izlet k Ruški koči. Udeležba je bila jako lepa. Krasno vreme je posebno pripomoglo k zelo animirani zabavi pri Arehu. Pričakujemo, da bo pri prihodnjem izletu udeležba še mnogobrojnejša. Mariborski Slovenci in Slovenke, pristopite vsi k podružnici SPD. Članarina na leto 6 K, pristopnina 2 K.

Zborovanje mariborskega uradništva. V sredo dne 11. junija 1919 ob 6. uri zvečer vrši se pri tukajšnjem okrožnem sodišču v razpravnih dvorani št. 53 zborovanje mariborskega uradništva s sledečim sporedom: 1. ustanovitev podružnice centralne uradniške posredovalnice za živila; 2. cena živil; 3. ubožna akcija; 4. predlogi. Pričakuje se mnogoštevilna udeležba. Pripravljali odbor.

Akademski slavnosti v Mariboru so se vendar enkrat vršile v omejenem obsegu 7. in 8. t. m. Cvetlična dneva sta izpadla proti vsemu pričakovanju zelo ugodno. Najbolj se je odlikovalo pri tem naše narodno ženstvo in pa uradništvo, ki je darovalo kljub današnjim razmeram pač največ. Družbani večer v soboto je potekel ob neprisljeni zabavi skoraj prehitro, posebno ker smo imeli med nami goste — visokošolce iz Zagreba, med njimi brate Srbe in Hrvate. V zadnjem trenutku je bil dovoljen za nedeljo zvečer ples, ki se je obnesel dobro, kakor vse prejšnje prireditve. Mladina se je vrtela do polnoči v veliki dvorani, neplesalci pa so se zabavali po svoje. Slavnosti so se zaključile v ponedeljek 9. t. m. z izletom k Sv. Urbanu, ki so se ga udeležili vsi gostje iz Zagreba in pa nekatere mariborske gospodične, vsem na čelu gospa dr. Dolarjeva. Tudi ta popoldan je potekel posebno za brate Srbe in Hrvate animirano v veseli zabavi.

Nesreča na kolodvoru. Na binkoštni ponedeljek popoldne pri ljubljanskem vlaku je hotel neki civilist skočiti v vlak, ko je ta že vozil. Najprvo ga je rešil službujoči uradnik ter ga še pravočasno potegnil iz vlaka. Mož je pa drugič poskusil svojo srečo. Pri tem mu je izpodrsnilo. Padel je pod vlak in kolesa so mu odtrgala obe nogi nad členkom.

Nemški roparji. Na binkoštni ponedeljek sta blizu Magdalenske cerkve napadla dva nemška roparja nekega Slovenca, ga pretepla ter mu odpeljala kolo. Takim tičem bi se moralo energično stopiti na prste.

Roparski umor. V Strihovcu pri Št. Ilju so v soboto zvečer nemški roparji roparili

žel. delavca Farazina, ga ubili ter oropali. Ukradli so mu celo kolo, ki si ga je izposodil. Treba je strogo paziti na brezposelne uhajaje iz Nemške Avstrije.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Premirje na Koroškem. — Sovražnosti popolnoma ustavljene. — Naše čete zasledle novo demarkacijsko črto.

Ljubljana, 7. junija. (Polur. poročilo ob 14): Pogodba za premirje ki se je včeraj ob 16. v Ljubljani podpisala med Nemško Avstrijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je na ukaz poveljnika jugoslovanske IV. armade in deželnega poveljnika za Koroško v smislu njenih določb izvedla do 21. Nemško-avstrijske čete so se umaknile za nevtralni pas, določen v tej pogodbi. Jugoslovanske čete pa na demarkacijsko črto, v kolikor so jo bile prekoračile. Sovražnosti so se popolnoma ustavile.

Poraženi Nemci hočejo novih bojev.

Dunaj, 7. junija. Nemci koncentrirajo v Zgornji Šleziji vojake in municijo v obrambo te dežele. Zahtevajo vrnitev delov Zg. Šlezije in ljudsko glasovanje na poljski meji.

Nemška jeza.

Dunaj, 7. junija. V seji »Gross-deutsche Vereinigung« se je sklenilo, da je za rešitev Nemške države nujno potrebna združitev z Nemčijo. Mirovni pogoji se morajo odkloniti, ker so neizvršljivi.

Francozi za Wilsona.

Berolin, 7. junija. Pariški listi odločno odklanjajo odgovor nemške komisije, da se mirovna pogodba ne vjema z Wilsonovimi točkami.

Francoski poslanik izročil naši vladi noto o priznanju naše države.

Beograd, dne 7. junija 1919. Francoski poslanik Vicomte de Fontney je izročil kraljevski vladi noto francoske vlade, v kateri priznava francoska republika kr. Srbov, Hrvatov in Slovencev. Francoska vlada izraža v tej noti zlasti zadovoljstvo, da so se izpolnile aspiracije Srbov, Hrvatov in Slovencev kot rezultat vojne, ki sta jo vodili obe državi bratsko ramo ob rami.

Italija nezadovoljna.

Amsterdam, 7. junija. »Daily Telegraph« javlja, da vlada v Italiji veliko razočaranje zaradi nemške mirovne pogodbe. Posebno se jezijo italijanski listi, ker sedi Orlando med zastopniki malih držav.

Češko-mažarski boji.

Praga, 7. junija 1919. Včeraj so Mažari ponovili svoje napade na vsej fronti. Zlasti srdito so napadli vzhodno od Reke Sajo (Slana), pri Erseg-Ujvaru (Novi Zamki), pri Novi Banji in pri Ščavnici. Košice smo izpraznili.

Boj med Nemčijo in Poljsko.

Dunaj, 7. junija. »Politična korespondenca« poroča iz Varšave, da se tam smatra boj med Nemčijo in Poljsko kot neizogiben fakt. »N. F. Presse« pa že poroča o spopadih na meji.

Prazne grožnje.

Dunaj, 7. junija. Po poročilu »Deutschböhmisches Korrespondenz« je došlo na deželno vlado nemške Češke (?) 125 protestov nemško-čeških mest in občin proti mirovni pogodbi. V protestu zahtevajo samsodolžno narodov, pravico in se izričejo proti priklopitvi k Českoslovaški. Pozivajo k boju za narodno oprostitev.

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“ se zove brošurica, ki jo je izdala Tiskovna zadruga v Mariboru. Spisal jo je profesor Matija Pirc. Cena 1 K. Manj kot 10 iztisov se ne pošilja. Brošurica je posebno pripravna za šolsko mladino. Vsebinska brošurica je zanimiva: izvor Zrinskih in Frankopanov, zarota, usoda zadnjih Zrinskih in Frankopanov ter prevoz zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana v domovino. Brošurico toplo priporočamo.

Narodno gospodarstvo.

O čekovnem prometu. Ako želi lastnik čekovnega računa, da izplača blagajna čekovnega urada v Ljubljani komu takoj znesek v gotovini, pošlje ček v blagajno poštnega čeka urada v Ljubljani, kjer se ji takoj izplača nakazani znesek. Tak ček se imenuje blagajniški ček in mora biti tako-le izpolnjen: Kraj, datum, mesec in leto, znesek v številih in besedah, to se izpolni kakor navadno. Pod zneskom, ki je zapisan z besedami je na čelu prazen prostor, kamor se navadno zapiše ime in naslov osebe, ki naj ji čekovni urad izplača nakazani znesek. Pri blagajniškem čeku se pa ta prostor izpolni z debelo črto. Podpisan mora biti blagajniški ček ravnotako, kot vsak drug ček. Na blagajniškem čeku torej tisti, ki naj mu blagajna čekovnega urada izplača nakazani znesek ne sme biti naveden z imenom. Zato izplača blagajna tak ček vsakomur, kdor ji ga prinese. Ona samo pregleda, če je ček pravilno izpolnjen in pravilno podpisan. Če je to v redu, ga izplača vsakemu, ki ga ji izroči, ne glede na to, ali je upravičen prevzeti denar ali ne. Ni pa treba, da mora tisti, ki ima v rokah blagajniški ček, sam iti po denar v blagajno čekovnega urada. Če želi, da se mu pošlje denar na dom, naj napiše na zadnjo stran čeka opombo: »Za plačilo v gotovini A. B. v C.« in pošlje ček po pošti čekovnemu uradu v Ljubljani. Ta mu potem pošlje nakazani znesek po pošti s poštnino presto nakaznico. Če je pa tisti, ki ima v rokah blagajniški ček tudi sam lastnik čekovnega računa, lahko napiše na zadnjo stran blagajniškega čeka: »Za pripis na čekovnem računu št. ... A. B. v C. in naj pošlje blagajniški ček poštnemu čekovnemu uradu v Ljubljani in ta mu bo ta znesek pripasal na njegov račun in ga bo obvestil o tem z računskim izpiskom. Žiriranih čekov, to so blagajniški čeki na katerih je pristavljen giro na korist kake določene osebe, blagajna poštnega čekovnega urada ne sprejema.

MALA OZNANILA.

Zgubila se je zlata verižna zapestnica na potu od Kokošinekevega drevoreda skozi mestni vrt do stolne cerkve. Pošteni najditelj jo naj odda proti dobri nagradi v našem uredništvu. 3-1

Znanja

žele trije intel. podčastni, po poklicu, tu tuji, s tremi intel. gospicami prikupljive zunanosti v starosti 18—24 let. Poznejša resna zveza ni izključena. Neanonimni dopisi s sliko, katera se vrne pod »Izlet«, »Narava« in »Resnost« poštni predal 65-66. Tajnost zajamčena.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najmenitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od srede 11. do 13. junija 1919:

Diamant v puščavi

Drama v 4 dejanjih.

Lena

in njeno fino znanstvo

Veseloigra v 3 dejanjih.

Predstave se vrše vsaki dan ob 18 $\frac{1}{2}$. in 20 $\frac{1}{2}$. uri, v nedeljah in praznikih ob 15., 16., 18. in 20. uri zvečer.

Obleke

izgotovljene in po meri, iz dobrega blaga, po solidnih cenah. — **Srajce, spodnje hlače in nogavice** za moške, ženske in otroke. 3-1

Podpletenje in popravljanje nogavic

J. M. Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 25.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico

Stolna ulica št. 4

posreduje **brezplačno** vsako delo, ozir. službo. Poslužujte se je delodajalci in brezposelni, oz. službe in dela iskajoči!

Uradne ure od 9—12 in od 14—16. 3-2

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalniki in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor

Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J.,
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar.,
Schifko Terezija
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana,
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana,
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Svoji k svojim!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašite naj se v upravnishvu „Mariborskega delavca“.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predčuje na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.